

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Lokalhistorisk Forening i HILLERØD KOMMUNE

MEMBERSHIP

Foreningens bestyrelse består af:

Biern Verstege (fmd), Frederiksværksgade 8, Telf: 02 26 34 09.
Søren R. Christensen, (næstfmd), Platanhaven 32, telf: 02 25 10 30.
Niels Arne Hansen, (kass.), Rødkløvervej 16, telf: 02 26 29 33.
Margrethe Krogh Sørensen (sekr.), Hestehavev. Telf: 02 26 72 32.
Flemming Rune Petersen (ansvh.red.), Hovsmedevej 7, 02 26 77 17.

I bestyrelsesmoderne deltager iflg. vedtægterne desuden lederen af Lok.hist. Arkiv, Lisbet Schaant Hansen. Arkivets nr: 02 26 95 22.

Medlemsblad nr. 1 1987

23.mar.1987

Indhold

	side
Siden sidst _____	3
Nyt til medlemmerne:	
Bygning. By og land _____	4
Arbejdets historie i Hillersød - et jobkabelsesprojekt _____	5
"Årets hus" _____	7
Folkeuniversitetet _____	10
Udgivelse af postkort _____	12
Hillersød-kalenderen _____	13
Aktivitetsgrupper _____	13
Generalforsamling 1987 _____	13
S.P.Arne - en Hillersød-poet 2.del af artikel af Asger Berg _____	14
Foreningens vedtægter _____	18

INDMELDelse sker ved henvendelse til et af bestyrelsesmedlemmerne, som vil sørge for fremsendelse af et girokort.

KONTINGENTET er fastsat til kr. 100,- (dog kr. 50,- for studerende, pensionister og efterlønsmødtgere).

Forsidebilledet viser et træsnit fra Staldgården på Frederiksborg Slot. (fra Illustreret Tidende 1884, bd.25, s.586, Chr.V.Mielsen)

Siden sidst...

I de måneder, der er forløbet siden sidste nummer af dette blad, har foreningen især markeret sig udadtil ved udgivelsen af "Hillerød-kalenderen 1987" og ved at være initiativtager til oprettelsen af et folkeuniversitet i Hillerød. Begge skal omtales nærmere andetsteds i bladet; men jeg synes, der er grund til her at udtrykke tilfredshed med, at vor forholdsvis nye forening har været i stand til så hurtigt at bidrage konstruktivt til, hvad der forhåbentlig vil opleves som en forbedring af byens kulturelle profil.

Men mere er på vej. Såvel i bestyrelsen som i de forskellige arbejdsgrupper er der overvejelser i gang om nye initiativer, af hvilke nogle er lige på trapperne, mens andre kræver mere forberedelsestid. Lad mig her blot fremhæve den dristigste af planerne, som - hvis det lykkes at føre den ud i livet - vil blive foreningens vigtigste enkelt-projekt i en tid lang: Et arbejdsløshedsprojekt, hvortil der knyttes en historiker, en foto-kyndig og et antal unge arbejdsledige, og som går ud på at indsamle og registrere materiale til belysning af ARBEJDETS HISTORIE I HILLERØD i de sidste 100 år. Projektet er inspireret af et lign. projekt, som med stor succes er i gang på Hjørring-egnen. Se iøvrigt nærmere på side 5.

Til slut en opfordring: Hvis De synes, vi gør et nogenlunde godt stykke arbejde, så støt foreningen gennem fortsat medlemskab og hverv nye medlemmer; hvis ikke, så gør det samme, men kom og skæld os ud på generalforsamlingen torsdag den 26.marts! Det vigtigste er, at vi får styrket foreningen og øget dens muligheder for at løse de mange vigtige, men uhyggeligt forsømte opgaver, den blev stiftet for at løse.

Bjørn Verstege
fmd.

NYT TIL MEDLEMMERNE: BYGNING. BY OG LAND

Fra og med dette nummer af vort medlemsblad vil De tillige samtidig modtage et eksemplar af tidskriftet "BYGNING. BY OG LAND", som udgives af "Sammenslutningen for Bygnings- og Landskabskultur". Det er vort håb, at De vil komme til at sætte pris på dette tidsskrift, for selv om artiklerne ikke direkte handler om Hillerød, berøres i høj grad spørgsmål, som er relevante for enhver, der interesserer sig for bygningsbevaring, byplanlægningsspørgsmål, m.v. Hertil kommer, at den smukke typografiske udførelse måske kan kompensere lidt for vort eget blads beskædne udseende.

"Men det må da koste det hvide ud af øjnene!" tænker vor læser på dette tidspunkt. Det forholder sig dog ganske anderledes: Lokalhistorisk Forening har meldt sig ind i Sammenslutningen formodet et kontingent på ialt 400,- kr for et år. Til gengæld modtager vi så gratis et antal eksemplarer af hvert nummer (3-4 om året) svarende til vort medlemstal. Vi skal blot selv sørge for distributionen. Dette tilbud kunne vi ikke sige nej til, og nu prøver vi som sagt, foreløbigt for et år. Vi hører meget gerne fra Dem om, hvorvidt De synes, vi skal fortsætte.

DEN GAMLE SLOTSGARTNERBOLIG

Arbejdets historie i Hillerød

ET JOBSKABELSESPROJEKT

I foreningens arbejdsgruppe vedr. indsamling af materiale og udstillingsaktivitet har man i den senere tid overvejet muligheden for at stable et arbejdsløshedsprojekt på benene. Formålet med projektet skulle i al korthed være at indsamle materiale i form af skriftlige kilder af enhver art, fotografier, interviews og levnedsbeskrivelser til belysning af ARBEJDETS HISTORIE I HILLERØD i de sidste ca. 100 år. Materialet tænkes fremskaffet dels ved opspøgende virksomhed, dels ved at folk - når først projektet er i gang, og alle via presseomtale og udstillinger ved det - selv henvender sig med, hvad de måtte ligge inde med.

De steder, det først og fremmest vil være naturligt at kontakte i det opspøgende arbejde, vil selvsagt være fagforeningerne, forretningerne, håndværkerfirmaer, fremstillingsvirksomheder af enhver art osv. osv. idet princippet må være, at enhver arbejdsplads bør forsøges. Dertil kommer naturligvis de oplysninger, der kan fremskaffes om arbejdsvilkår, levestandard m.v. som kan fås ved kontakt til nuværende eller tidligere ansatte. De liberale erhverv skal heller ikke glemmes, så der er i det hele taget nok at tage fat på.

Vi forestiller os, at der knyttes en faghistoriker til projektet som leder, og der vil formentlig være brug for en fotolyndig til det omfattende affotograferingsarbejde, der vil følge med. Endelig tænkes et antal unge arbejdsledige mellem 18 og 25 år ansat til såvel indsamlingsarbejdet som "hjemmearbejdet" med katalogisering og meget andet. På frivillig og ulønnet basis vil foreningens medlemmer naturligvis være særdeles velkomne til at medvirke på forskellig vis efter aftale med projektlederen.

Vi er ganske overbevist om den store betydning, et sådant projekt vil få for de fremtidige muligheder for at dyrke udforskningen af Hillerøds historie, og vi mener det haster. Hver dag risikerer at medføre tab af kildemateriale, som måske forekommer den fysiske indehaver uden betydning, men som i virkeligheden måske er ganske uerstattelig set med historikerens øjne.

Arbejdsgruppen er i øjeblikket i gang med udarbejdelse af en projektbeskrivelse, og når den er færdig indsendes ansøgningen til

Arbejdsgruppen er i øjeblikket i gang med udarbejdelsen af en projektbeskrivelse, og så snart den er færdig og godkendt, indsendes de nødvendige papirer til de bevilgende myndigheder.

Nu må De ikke tro, at vi i vor genialitet selv er kommet på denne idé. Faktisk har vi tyvstjålet den fra et projekt, der siden 1985 har kørt på Hjørring-egnen under ledelse af historikeren Søren Spanner. Vi er i kontakt med ham med henblik på hjælp såvel med projektbeskrivelsen som med forskellige råd, som han - med sine måske dyrtkøbte erfaringer - er i stand til at give.

Nedenstående klip fra en artikel om Hjørring-projektet kan måske give en fornemmelse af, hvad det drejer sig om, omend bevillingernes størrelse er et meget svingende og usikkert moment (Artiklens forfatter er Søren Spanner, og den er fra "Lokalhistorisk Journal", 15.årg. nr.3. Sept. 1986):

Projektets opgave er at indsamle og registrere materiale om arbejdets og hverdagens historie gennem de sidste 100 år i de 4 kommuner, der i fællesskab driver museum og arkiv: Hjørring, Hirtshals, Løkken-Vraa og Sindal.

De materialetyper, projektet især er rettet imod, er fagforeningernes arkivalier, fotos og erindrings- og interviewmateriale. Derudover interesserer projektet sig for foreninger med socialt og politisk sigte, arbejdsgiver- og andre interesseorganisationer og virksomhedsarkiver. Arbejdet omfatter således ikke alene lønarbejde, men enhver aktivitet, som tjener til livets oprettholdelse.

Projektet blev iværksat på baggrund af en jobskabelsesbevilling på kr. 832.000, som rakte til en historiker som projektleder, en fotograf og en sekretær som fast tilknyttede medarbejdere og 4-6 unge ledige, men i løbet af efteråret blev bevillingen øget, så den i alt udgjorde kr. 1.282.000 for 1985. Beskæftigelsen steg, så projektet i en periode havde 28 ansatte. Det heraf affødte behov for arbejdsledelse blev imødegået ved ansættelsen af yderligere 2 historikere, en bibliotekar og en pædagog-uddannede, ligesom projektet tog en række nye opgaver op.

Det har vist sig at være næsten unødvendigt at føre egentlig kampagne for at få fotos og erindrings- og interviewmateriale. I det forløbne år har projektet haft indlånt 7.000-8.000 fotos, hvoraf ca. 1.800 er affotograferet og registreret. Hvad angår erindrings- og interviewarbejdet, har det ikke været ualmindeligt, at folk selv tilbød sig, enten med færdige levnedbeskrivelser eller som interviewpersoner. Interviewpersoner, som projektet selv har fundet frem til, eller er blevet henvist til af fagforeninger og andre, har kun i yderst få tilfælde stillet sig afvisende. I alt har projektet optaget 56 interviews og modtaget 17 levnedbeskrivelser, hvoraf flere har et meget stort omfang. Som regel er de skrevne erindringer af højere kvalitet end interviews'ene. Det skyldes formentlig at personer, som skriver erindringer typisk gør sig klarere tanker om formålet end interviewpersonerne. Endvidere vil interviewarbejdet uvægerligt komme til at lide under, at det udføres af meget unge mennesker, som - uanset god vilje og god forberedelse - savner megen nødvendig baggrundsviden og personlig erfaring til at kunne opnå optimale resultater.

»ÅRETS HUS«

I foreningens arbejdsgruppe for bygningsbevaring m.v. har man drøftet, hvorledes man kunne stimulere den lokale interesse for bevaring af værdifulde ældre ejendomme. Resultatet blev, at man besluttede sig til at undersøge mulighederne for i et tæt samarbejde med Hillerød Posten at gennemføre en årlig kåring af "Årets hus". Et forberedende arbejde blev sat i gang: der blev udarbejdet forslag til regler for pris-uddelingen, og spørgsmålet blev forelagt såvel foreningens bestyrelse som Hillerød-Postens redaktion. Begge steder så man positivt på ideen, og selv om projektet fortsat er i støbekeen, ser planerne foreløbigt således ud:

UDKAST TIL FORMÅL:

Til at tjene som grundlag for afgørelsen af, hvilke bygninger m.v., der kan tildeles prisen, foreligger følgende udkast til formål:

Prisen har til formål generelt at stimulere interessen for bevaringen af historisk og æstetisk værdifulde bygninger og miljøer, samt at belønne konkrete indsatser på dette område.

Prisen kan tildeles en ejendom, der vurderes som historisk og æstetisk værdifuld, og som med omhu og respekt for dens arkitektoniske værdier er holdt i/evt. gennem en restaurering atter bragt i en god vedligeholdelsesmæssig stand.

Prisen vil dog også kunne tilfalde nye bygninger, anlæg m.v., som besidder væsentlige arkitektoniske/æstetiske kvaliteter.

VEDR. FREMGANGSMÅDEN:

For at første del af formålet (at stimulere interessen osv.) skal kunne opnås, er det væsentligt med en stor grad af offentlighed omkring kåringen. Planen går ud på at starte med en "indstillings-fase", hvor Hillerød-Posten opfordrer læserne til at indsende forslag til bladet. Dette tænkes at løbe over 3 uger, og i denne periode bringes sammen med den obligate kupon artikler om bygningsbevaring, restaureringsproblemer, byplanlægning o.l. For yderligere at stimulere offentlighedens opmærksomhed er lokalradioen blevet kontaktet og vil i fornødent omfang viderebringe opfordringen til at indsende forslag.

samt iøvrigt dække pristildelingen i en direkte udsendelse, hvor man tillige vil komme ind på Hillerøds byråds holdning til hele problematikken omkring bygningsbevaring, byudvikling osv. Sådan ser planerne i hvert fald ud p.t. fra radioens side.

Når "indstillingsfasen" er endt, er det så tanken, at repræsentanter fra foreningen og Hillerød-Posten med behørig støtte fra arkitekter og andre specialister finder frem til en værdig modtager af prisen. Denne vil så modtage en bronzeplade til opsætning på sin ejendom. Udgiften til bronzepladen tænkes dækket ved sponsorstøtte.

PJAT OG PJANK ?

Måske kan alt det offentligheds-hurlumhøj, der er forbundet med en sådan prisuddeling, forlede en og anden til betegne projektet som det rene pjat. Dette vil dog være en total misforståelse af hele den grundlæggende idé!! Hvorledes kan man påvirke den offentlige mening uden offentlighed ?? Læs iøvrigt, hvad "Lokalhistorisk Journal" skriver om et tilsvarende projekt i Vindinge i Roskilde amt (Lokalhistorisk Journal, 15.årg. nr. 3, sept.1986, side 16):

VINDINGE LOKALHISTORISKE FORENING UDDELER PRIS.

Man kan arbejde med historie på mange måder. En del af SLF's¹⁾ medlemmer har set en idé i at fremme gode initiativer i omgivelserne gennem uddelingen af en pris: et diplom, en plaquette eller lignende.

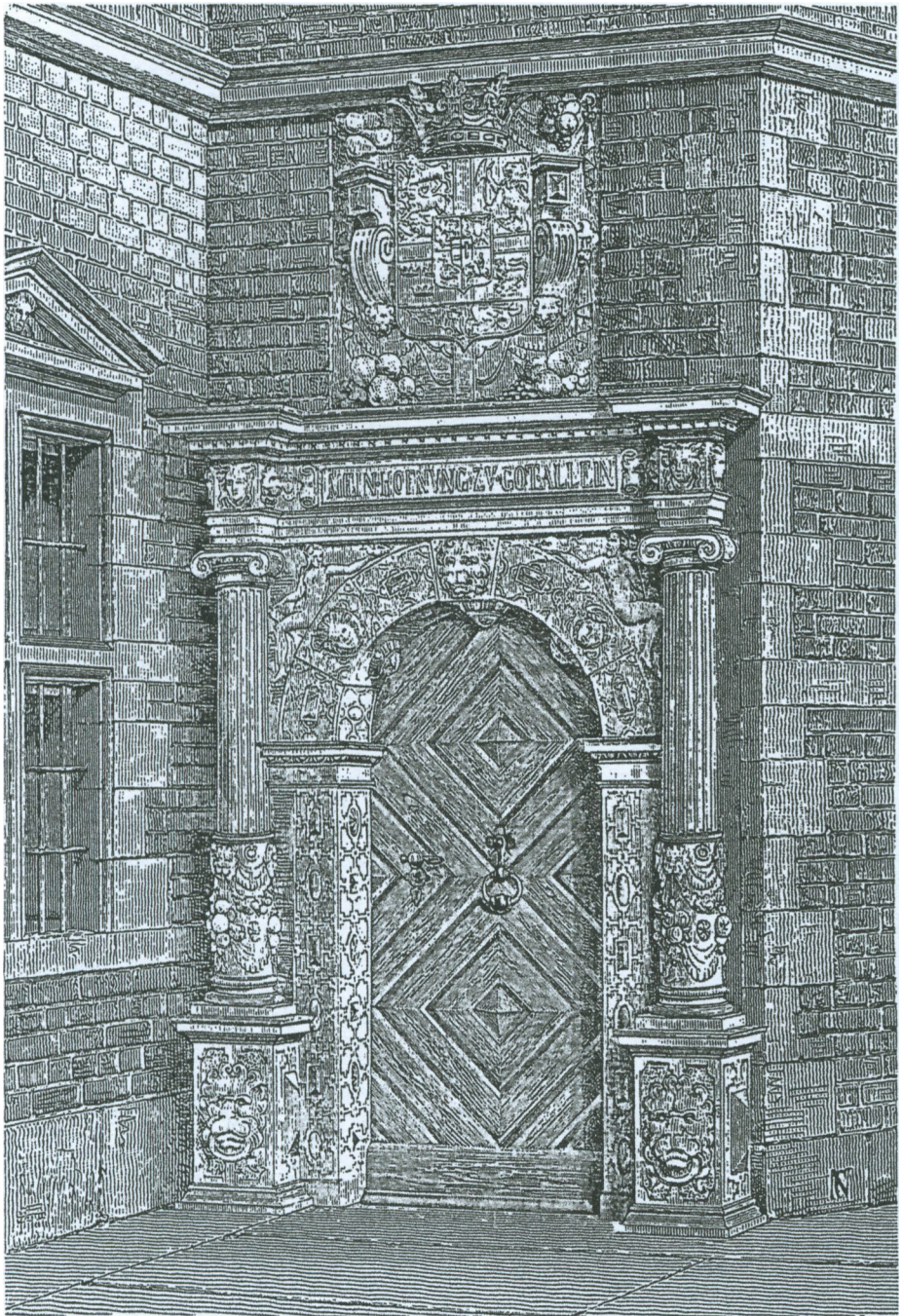
Vindinge Lokalhistoriske Forening uddeler således årlig en plaquette til et hus, nyt eller gammelt, en beplantning eller lignende, der gennem et nyanlæg, en nyrestaurering eller på anden måde gennem et nyt initiativ er med til at fastholde landsbyens særpræg.

Andre foreninger kører med snævrere eller bredere formålsdefinitioner. Deres prisuddeling vil rette sig herefter, men gennem selve prisuddelingen opnår de alle, også gennem en opfølgning i pressen, at påvirke den historiske/bevaringsmæssige bevidsthed i de lokale samfund.

Og det er netop dette sidste, der er vort alt andet end pjattede formål!

Bjørn Verstege.

1) SLF står for "Sammenslutningen af lokalhistoriske foreninger", der sammen med "Sammenslutningen af lokalhistoriske arkiver" udgiver det citerede blad. Vi er medlem af SLF.

Folkeuniversitetet

Torsdag den 9.april vil Hillerød efter alt at dømme få sit eget folkeuniversitet. Bag oprettelsen står en bred vifte af foreninger og institutioner, formentlig omkring 25-26 ialt. Ved mødet den 9.april vil der skulle tages stilling til navnet ("Folkeuniversitetet i Hillerød" og "Frederiksborg Folkeuniversitet" fører feltet i den arbejdsgruppe, der forbereder mødet d.9.4.), derefter skal der vedtages vedtægter og vælges en bestyrelse.

De omkring 25 stiftende foreninger og institutioner (deriblandt naturligvis også vor forening) vil udgøre folkeuniversitetets repræsentantskab eller øverste ledelse, og det er denne gruppe, der over for bestyrelsen fremsætter ønsker om de kurser, forelæsninger m.v., man ønsker sat på programmet. Hvert medlem, f.eks. vor forening, fremsætter sine ønsker uafhængigt af, hvad de øvrige måtte foreslå.

Efter den 9.april gælder det altså om - ret hurtigt iøvrigt - at fremsætte sine ønsker, således at bestyrelsen i løbet af april-maj kan få det første program klar. Programmet påregnes udsendt i august, og undervisningen skulle så kunne komme i gang til september.

HVAD ER FOLKEUNIVERSITETET EGENTLIG ?

Evlende på bestemmelserne herom i loven om fritidsundervisning er folkeuniversitetet i stand til på gærddeles gunstige økonomiske vilkår at gennemføre en folkelig universitetsundervisning, der er åben for alle, normalt uden hensyn til forkundskaber.

Det spændende ved folkeuniversitetet, det, der giver deltagerne en undervisningsoplevelse i særklasse, er, at lærerne alle er mennesker, der har et indgående førstehåndskendskab - opnået gennem den selvstændige udførelse - til det emne, de formidler. Man befinder sig altså lige med ét i det fascinerende område, hvor grænsen for den menneskelige viden går, og man vil uvilkårligt blive grebet af det spændende ved forskernes forsøg på at skubbe denne grænse tilbage.

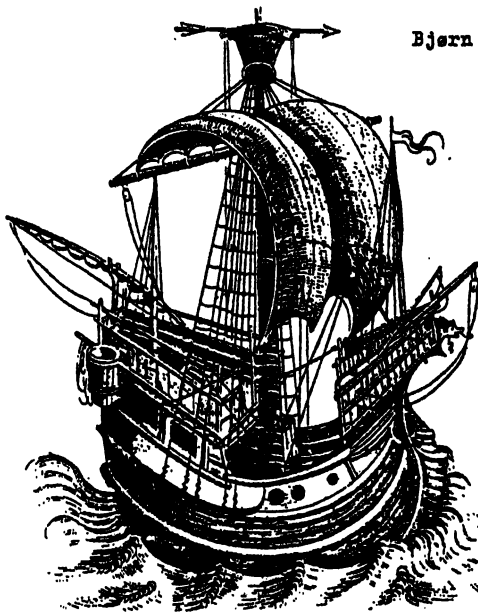
At dette ikke bare er tomme ord, men den rene, skære sandhed blev på overbevisende måde demonstreret på Grundtvigs Højskole, tirsdag d. 10. marts, hvor vi havde fået den førende ekspert på området, Ole Crumlin Petersen fra Skibshistorisk Laboratorium i Roskilde til at give en smagsprøve på, hvad et folkeuniversitet kunne byde på. Han holdt en forelæsnings med film og lysbilleder om skibsfund ved Nordsjællands kyster og gav undervejs deltagerne et indblik i undervandsarkæologiens

metoder og problemer. Gang på gang gik der et sus gennem forsamlingen af ren og skær medleven - og dette selv om emnet måske ikke umiddelbart lyder af noget særligt!

Folkeuniversitetets virksomhed kan varieres på mange måder. Man kan - som i ovennævnte eksempel - have en enkeltstående forelæsning, der kan arrangeres kurser over 6-12 dobbeltlektioner eller mere, men der kan også blive tale om f.eks. fjernstudier, ekskursioner, week-endkurser, studierejser og andet.

HVAD SKAL/KAN VOR FORENING BRUGE FOLKEUNIVERSITETET TIL ?

Hvad der helt konkret skal ske, er op til bestyrelsen, som vil have spørgsmålet på sin dagsorden på næste bestyrelsesmøde; men det vil være naturligt at forestille sig, at vi benyttede os af lejligheden til at trække kapaciteter til byen, som ved deres undervisning kan bidrage til at stimulere interessen for historiske emner, hvad enten det er emner fra Danmarkshistorien, Verdenshistorien eller - i den udstrækning det er muligt - emner vedr. lokalhistorien. Vi kan af gode grunde ikke forvente noget om Slotsgade og Helsingørgade, men heldigvis åbner det lille ord "især" i første linje af vor formålsparagraf hele den øvrige historie for os! Det er i denne verden uden for Verona, emnerne må hentes til folkeuniversitetsvirksomheden på det historiske område.

Bjørn Verstege.

I 1400-tallet udviklede skibsbygningen sig hurtigt. Koggen fik nu ofte tre master, så sejlforingen blev øget til de større skibe.

Udgivelse af postkort

I byerne langs Frankrigs middelhavskyst møder man som et naturligt element i det brogede gadebillede et væld af farvestrålende postkort i de talrige souvenir-butikker, i tabac'erne osv. Heri er der intet mærkeligt. Derimod spærrer man øjnene op, når man blandt alle de kulerte kort opdager nogle sort/hvide med motiver fra århundredskiftet. Kan sådan noget overhovedet sælges i vore dage ?

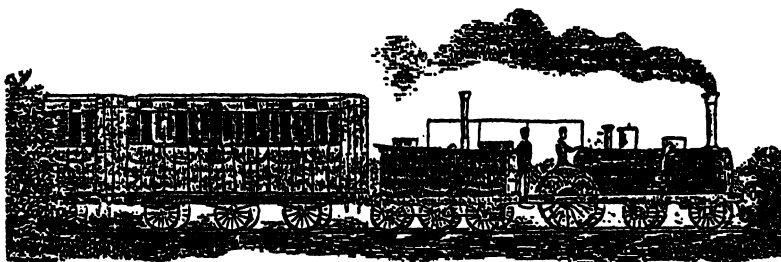
Det kan de åbenbart. I den tabac, hvor forfatteren til disse linjer i de sidste 4 år har haft sin daglige gang i juli måned, er en hel række i de to drejestativer, der er i forretningen, optaget af disse ud fra en visuel betragtning lidt kedelige, gammeldags kort. De sælges altså, og efter hvad butikken indehaver oplyser, går det strygende, selv om priserne er de samme som for de kulerte.

Herhjemme er der i de senere år også så småt ved at opstå interesse for genren. I Hushøj kommune har man således fra det lokale arkiv udsendt postkort med gamle motiver de sidste 3 år i træk, og også i Gladsaxe og i København er der udgivet postkortserier. Det er på denne baggrund, og fordi vi i Hillerød har talrige, velbevarede postkort fra århundredets begyndelse - jeg tænker her især på en serie, som blev udgivet af Knud Poulsens Boghandel - at bestyrelsen alvorligt overvejer at gøre noget ved sagen. Økonomisk har vort kalendersalg sat os i stand til at udgive en serie, og en sondering af interessen i forretningerne har givet et positivt resultat. Derfor - og selvfølgelig især fordi postkortene vil kunne medvirke til at stimulere interessen for lokalhistorien - skal man nok regne med, at der snart dukker kort med motiver fra 'la belle époque' op i butikkerne.

Hillerød-kalenderen

Siden sidst har den første Hillerød-kalender set dagens lys, og den er - takket være bl.a. en fyldig og positiv presseomtale og trods en generelt mat julehandel - blevet solgt i omkring 900 eksemplarer. Dette resultat er der kun grund til at være tilfreds med, og foreningens kasserer har da også kunnet glæde sig over et pænt overskud. Imidlertid har vi stadig et lager på 100 stk., og vi opfordrer hermed vore medlemmer til at hjælpe os af dermed. Styrk foreningens økonomi, sælg et par kalendere!!

NORDBANETOGET 1864

Aktivitetsgrupper

Mange af foreningens medlemmer er engageret i en eller flere af følgende arbejdsgrupper, som alle er åbne for yderligere deltagere:

- 1) FOREDRAG OG EKSKURSIONER. Gruppen ledes af næstformanden, Søren Rudolf Christensen, Platanhaven 32, Telf: 02 25 10 30.
- 2) INDSAMLING OG UDSILLINGER. Gruppen ledes af lederen af Lokalhistorisk Arkiv, Lisbet Schacht Hansen, Telf: 02 26 95 22 eller privat: 02 25 43 23.
- 3) BYGNINGSBEVARING. Gruppen ledes af formanden, Bjørn Verstege, Frederiksværksgade 8, Telf: 02 26 34 09. Bedst efter 15.

GENERALFORSAMLING 1987

Torsdag d. 26.marts afholder foreningen ordinær generalforsamling iflg. vedtægterne på Hillerød Bibliotek i Bakkegade.

Efter den vedtægtsbestemte dagsorden vil Niels Arne Hansen i lighed med sidste år vise lysbilleder og fortælle om det gamle Hillerød. Generalforsamlingen begynder kl. 20,10.

S. P. Arnø - en Hillerød-poet

af Asger Berg

I forrige nummer af medlemsbladet (2-1986) bragtes første halvdel af Asger Bergs fortælling om postkontrollør S.P. Arnø's lokale digtning - hans Hillerød-vers. Her fortsættes med den sidste halvdel.

I det følgende lille stemningsbillede fra Torvet 1905 er brandinspektøren, som dog ikke nævnes ved navn, snedkermester Chr. Neergaard:

Sprøjteprøve

Raadhusporten smækkes op,
og i gungrende Galop
rasler Stigevojn og Sprøjte
ned ad Torvebakkens Højde,
fulgt i Trav af Inspektør'n
samt halvfjerde Hundred' Børn.

Over Torvets hugne Sten
gaar det uden brukne Ben.
Det er næstendels et Under,
kære, de har ikke Stunder;
- se Kong Fred'rik folkekær,
en Besvimelse er nær.

"Hvor er Ilden", spør' en Kone,
"der er maaske ikke no'ne,
er det mon paa Gasværksvej?"
En si'er ja, en anden nej,
indtil Assistentens Fløjte
standser Stigevojn og Sprøjte.

Dog ej for at holde Rast,
nej - med feberagtig Hast
rejses Stigen, klares Stangen,
kraftigt røres Pumpestangen.

Men det hele, Gud ske Lov,
er dog kun for Sjøv.

Højt paa Bakken staar en Mand
fra "das grosse Vaterland".
"Was ist los, wo ist das Feuer?"
Da han hører, det er Løjer,
bli'r han helt forternet,
drejer saa om Hjørnet.

Men for hver en Sprøjtestraale
de halvfjerde Hundred' skraale,
som om Fjenden var i Landet.
Over Torvet driver Vandet,
Solen synker, se den Skælm
ler i Inspektørens Hjælm. 5)

Som vi har set, er Arnø vers venlige. Er der en lille snert, gives den med et blink i øjet. Politisk polemik rejser digtene ikke, selv om Arnø markerede sig som venstremand, fra 1919 formand for ligningskommissionen.

En smule polemik kom der dog ud af et ellers uskyldigt digt om landpostbudenes kår. Med forargelse kunne Nordsjællands Venstreblad d. 8/9 1908 skrive:

"For nogen Tid siden meddelte vi i Nordsjællands Venstreblad et af Postekspedient Arnø forfattet Digt om Landposten. Adskillige Blade har optaget Digtet efter os, og selvfølgelig gengivet det, som det stod i vort Blad. En enkelt Undtagelse danner dog "Social-Demokraten" i København, der i Gaar bringer Digtets første Vers i følgende Affattelse:

En Landpost traske maa
omkring med Taske paa
og er det glat, saa maa han selv strø Aske paa.
I Solskin og i Regn
han ses paa Landevej'n
og der, hvor Stien snor sig
længs med Grøft og Hegn.
Hans Taske den er vægtig,
af Blade den er fuld,
den trykker nederdrægtig,
men taber snart sit Huld.
For her i Danmarks Land
er det en daarlig Mand
som ikke "Social-Demokraten" holde kan." 6)

Verset havde været saa godt, at Social-Demokraten havde snuppet det og indsat sit eget navn i sidste linie - og derpå brugt det i et opråb om at tegne abonnement!

S.P.Arnø avancerede i Hillerød fra postekspeditient til postkontrollør af 1.grad. Efter først at have boet på Hansensvej flyttede han ind i tjenesteboligen i posthuset i Kannikegade, hvor han boede på 1.sal ved siden af postmesteren, med udsigt over søen mod slottet.

Blandt byens borgere og de ansatte ved posthuset var Arnø overordentlig velanskrevet, både for sin flid og dygtighed og for det lune, som også viser sig i hans vers. Han var et kultiveret og beløst menneske, og han diverterede gerne med sjove historier som følgende:

"Omkring midten af forrige århundrede var postkontoret i et gammelt hus, der lå der, hvor brødrene Børsch nu har til huse (Slotsgade 11). Man skulle over gårdens toppede brosten for at komme til det, og hele personalet bestod af en gammel kontorist og en lærling. En dag de stod i gården og huggede brænde til kontorets kakkellovn, kom der en gammel kone og spurgte, om det ikke var muligt at få sendt et brev til sønnen, som var soldat i Næstved?

- Jo, men så må De gå ind på postkontoret. Postmesteren er derinde.

- Ja, men der har jeg lige været, han sidder og sover, og jeg tør ikke vågne ham!" 7)

I 1929, da Arnø kunne fejre sit 25-års jubilæum i Hillerød, påtænkte han at udgive et udvalg af sine viser, og han sendte dem derfor til den kendte litteraturkritiker, professor Hans Brix, for at få dennes vurdering af sangene.

Svaret lød: "Jeg finder Deres Viser, som jeg har gennemlæst med Fornøjelse, kvikke, muntre, fælte, udført i god og tiltalende Visestil. De er jo imidlertid udpræget lokale, men paa den anden Side er der maaske ikke noget Omraade, der egner sig saa vel for en Vise, som netop en snævrere Kreds, hvor hvert Ord bliver forstaaet efter det det indeholder. Ærbødigst Hans Brix"

I april 1931 udkom så S.P.Arnø's "Omkring Slotssøen. Viser og Sange af Spetria. 25 Aars Lejlighedsdigtning i Udvalg", trykt af Hillerød Bogtrykkeri i et lille nummereret oplag. Udgivelsen blev godt modtaget af de lokale blade. 8)

Året efter måtte Hillerød tage afsked med sin populære poet, postkontrollør Arnø. Efter flere gange at have afslået tilbud om at blive postmester, blev Arnø pr. 1. december 1932 udnævnt til postmester i Fakse. 9) Her blev hans tjeneste dog kort, eftersom han allerede d. 21. juni 1933 døde af lungebetændelse efter kort tids sygdom. Han efterlod sig hustruen Margrethe Arnø og sønnen Svend Arnø samt svigerdatteren Henny Arnø. 10)

Endnu er der mange ældre hilleredanere, der med glæde mindes postkontrollør Arnø. Og de bedste af hans vers vil al-

drig gå i glemmebogen - som fx. den lille perle fra Mærks skoles jubilæum i 1920: 11)

Hver Morgen circa syv tre kvart
en Klokke klemter: Klar til Start!
Bim - bam ... udover Tagene
i Morgenens Luft runger Slagene.
Fra Havregrød og fra Kryddere
den kalder små Hillerødere -
klip - klap, omkap - med Rygsækken paa
om lidt vil du se dem til Skole gaa.

Se blot - fra alle Retninger:
smaa Piger, store Fletninger
og Dreng, som udtrykkeli'
tror, Fletninger er til at rykke i.
Og Strømmen gaar ud ad Banevej
- en bred og betraadt Karavanevej -
Kameler smaa i Lærdommens Ørk
paa Vej til Oasen hos Frøken Mærk!

Asger Berg

Noter

- 5) S.P.Arne, Omkring Slotssøen, 1931, s.14
- 6) Nordsjællands Venstreblad, 8. 9. 1908,
Social-Demokraten, 7. 9. 1908
- 7) Svend Borella-Hansen, "Postkontrolløren, der skrev mor-
somme vers". Frederiksborg Amts Avis, 15. 12. 1969
- 8) Anmeldelser i Frederiksborg Amts Avis, Frederiksborg
Amtstidende og Nordsjællands Venstreblad, 25. 4. 1931,
og i Nordsjællands Social-Demokrat, 26. 4. 1931.
- 9) Nordsjællands Venstreblad og Frederiksborg Amtstidende,
22. 11. 1932, og Frederiksborg Amts Avis, 23. 11. 1932.
- 10) Nekrologer i Østsjællands Folkeblad og Østsjællands
Avis, 22. 6. 1933, og i Frederiksborg Amts Avis og
Nordsjællands Venstreblad, 23. 6. 1933.
- 11) S.P.Arne, Omkring Slotssøen, 1931, s.33.

Tak til fru Henny Arne, Charlottenlund, for oplysninger og billedmateriale til artiklen.

Redaktionen beklager, at det ikke har været teknisk muligt at medtage de til artiklen hørende fotos.

VEDTÆGTER

for

Lokalhistorisk Forening i Hillerød Kommune

§ 1

Foreningens navn er: Lokalhistorisk Forening i Hillerød Kommune.

§ 2

Foreningens formål er:

- a. at styrke interessen for og kendskabet til især den lokale historie ved bl.a. foredrag, udstillinger og ekskursioner samt at søge udforskningen af lokalområdets fortid fremmet.
- b. at stimulere interessen for og at værne om historisk og æstetisk værdifulde bygninger og miljøer og i denne forbindelse yde støtte og rådgivning til bl.a. ejere af bevaringsværdige bygninger.
- c. at støtte det lokalhistoriske arkiv i Hillerød Kommune og at øge kendskabet til og interessen for arkivets arbejde, især vedrørende indsamlingen af mere materiale i samarbejde med Nordsjællands Folkemuseum og Museumsforeningen.

§ 3

Enhver interesseret kan optages som medlem mod at betale et af generalforsamlingen fastsat kontingent. Optagelse sker ved henvendelse til kassereren. Hvert medlemskab giver ret til én stemme for den, hvis navn er anført i medlemslisten. Medlemmernes husstand har ret til at deltage i møder, udflugter og andre af foreningens arrangementer.

§ 4

Generalforsamlingen er foreningens øverste myndighed. Ordinær generalforsamling afholdes hvert år i løbet af marts måned, idet bestyrelsen indkalder hertil med mindst 3 ugers varsel. Indkaldelsen bekendtgøres i den lokale presse. Ekstraordinær generalforsamling afholdes efter samme indkaldelsesregler som ovenfor, når bestyrelsen finder anledning dertil, eller når mindst 20 medlemmer skriftligt fremsætter begrundet anmodning herom til formanden. I sidstnævnte tilfælde skal indkaldelsen ske senest én måned efter anmodningens modtagelse.

§ 5

På generalforsamlingen skal bestyrelsen:

- a. aflægge beretning for det forløbne år,
- b. fremlægge det reviderede regnskab til godkendelse,
- c. fremsætte forslag til kontingent for det kommende år,
- d. lade foretage valg til bestyrelsen samt valg af 2 suppleanter, 1 revisor og 1 revisorsuppleant,

e. lade sådanne forslag behandle, som er kommet formanden i hænde senest 14 dage i forvejen.

Generalforsamlingen vælger dirigent efter indstilling fra bestyrelsen.

Der føres en kort beretning over mødet til protokols. Beslutninger træffes ved simpelt flertal af de afgivne stemmer, hvor intet andet er fastsat.

Der kan stemmes ved skriftlig fuldmagt.

Kun punkter, der er optaget på dagsordenen, kan bringes til afstemning.

Generalforsamlingen er beslutningsdygtig uden hensyn til de fremmødte medlemmers antal.

Vedtagne forslag indføres ordret i protokollen.

Protokollen underskrives af dirigenten og af formanden.

§ 6

Foreningens regnskabsår følger kalenderåret.

§ 7

Bestyrelsen består af 5 medlemmer, som vælges af generalforsamlingen for 2 år. I lige år er 2 medlemmer på valg; i ulige år 3. Hvem der skal på valg i 1987 afgøres ved lodtrækning. Genvalg kan finde sted.

§ 8

Bestyrelsen vælger af sin midte formand, næstformand, kasserer og sekretær. Bestyrelsen fastsætter selv sin forretningsorden og fører protokol over sine forhandlinger. Protokollen underskrives af de medlemmer, der har deltaget i mødet.

Bestyrelsesmøder afholdes efter formandens bestemmelse eller efter anmodning af et af de andre bestyrelsesmedlemmer.

Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når formanden eller næstformanden samt yderligere mindst 2 medlemmer er til stede. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme afgørende.

Lederen af Lokalhistorisk Arkiv for Hillerød Kommune deltager i bestyrelsesmøderne uden stemmeret.

§ 9

Til at forpligte foreningen udadtil kræves underskrift af formanden og kassereren.

Kassereren er dog berettiget til på foreningens vegne at modtage og kvittere for alle indbetalinger og at betale de af bestyrelsen godkendte udgifter.

§ 10

Ændring af foreningens vedtægter kræver vedtagelse på en generalforsamling med 2/3 af de afgivne stemmer.

§ 11

Oplysning af foreningen kræver vedtagelse på en generalforsamling med 2/3 af de afgivne stemmer.

Bestyrelsen er dog pligtig at fungere videre til foreningens økonomiske situation er opgjort og afsluttet.

Eventuelle midler tilfalder det lokalhistoriske arkiv for Hillerød Kommune.

